

Diplomová práce představuje život a nejznámější díla neprávem opomíjeného moravského spisovatele 19. století Václava Kosmáka (1843 - 1898). Svými prózami stojí na počátku dlouhé řady autorů moravského katolického literárního okruhu. Cesta od něj vede k Demlovi a Florianovi, jejich sepětí s ním lze hledat na půdě konfesní a geografické, ale jde o sepětí hlubší a specifické. Kosmák zůstává ale autorem regionálním, stojí stranou hlavního literárního proudu. Těžištěm jeho tvorby jsou povídka, novela a fejeton. Zobrazuje realisticky všední i romantické typy venkovských a maloměstských postav. Negativním rysem většiny jeho próz je náboženská tendence a schematičnost. Pokud ale v sobě potlačí kněze - moralistu, jeho vášnivé zaujetí pro sociální problémy otvírá cestu knězi - básníkovi. Diplomová práce ukazuje Václava Kosmáka jako autora, který stojí na pomezí mezi obrozeneckou a moderní katolickou literaturou. Nevyniká sice originalitou, přesto však má své místo v české literatuře.